

Sveikatos apsaugos ministerijai savižudybių prevencija – ne prioritetas

Sprendama, kam skirti Europos ekonominės erdvės (EEE) ir Norvegijos finansinę paramą Sveikatos apsaugos ministerija linkusi nepaisyti finansavimo prioritetų. Nors finansavimo sąlygose teigiama, kad prioritetas turėtų būti skiriamas savižudybių prevencijai, ministerijos įsitikinimu, šiuo metu nacionalinės svarbos tikslas – atnaujinti vienos vaikų sanatorijos įrangą.

Plačiai visuomenėje ir žiniasklaidoje aptarinėtos paauglių savižudybės ne tik sukretė šalį, bet ir priminė, kad Lietuvoje savižudybių problema lieka labai opi. Nors savižudybių prevencija yra aiškiai įvardinama kaip itin reikšminga sritis LR Seimo patvirtintoje Valstybinėje psichikos sveikatos strategijoje, tai ne labai rūpi Sveikatos ministerijos valdininkams, kurie šiai problemai spręsti nėra linkę panaudoti net specialiai tam skirtos europinės paramos.

Antrojo kvietimo EEE ir Norvegijos finansinio mechanizmo sąlygose sveikatos apsaugos ir rūpinimosi vaikais srityje vienu iš prioritetų buvo įvardintas „Vaikų ir suaugusiųjų savižudybių prevencijos gerinimas“. Finansų ministerijos interneto svetainėje nurodoma, kad iš viso buvo pateiktos 6 paraiškos atitinkančios šį prioritetą. Tačiau finansavimas neskirtas nė vienai iš jų.

Vilniaus universitetas ir Lietuvos telefoninių psichologinės pagalbos tarnybų asociacija dalyvavo konkurse paramai gauti ir teikė savižudybių prevencijos projektų paraiškas. Sužinojusios konkurso rezultatus, šios organizacijos pareiškė abejojančios konkurso skaidrumu ir kreipėsi į paramos teikėjus užsienyje bei skirstytojus Lietuvoje.

„Ar galima pavadinti paraiškų vertinimo procesą skaidriu, jeigu pagal vieną prioritetą nefinansuota nė viena paraiška, nors atitinkančių reikalavimus paraiškų buvo pateikta net šešios? Paskelbti rezultatai verčia abejoti, ar tinkamai buvo laikomasi patvirtintų finansavimo prioritetų“, – pabrėžia Lietuvos telefoninių psichologinės pagalbos tarnybų asociacijos prezidentas dr. Paulius Skruibis.

Negana to, kad paramos nesulaukė nė vienas savižudybių prevencijos projektas, nė vienas jų nebuvo pasiūlytas kaip rezervinis. Į rezervinių projektų sąrašą sveikatos ministerija pasiūlė vienos vaikų sanatorijos projektą, kuriame, kaip galima spręsti iš pavadinimo, prašoma paramos įrangai atnaujinti. Ministerijos manymu, šis projektas yra itin svarbus nacionaliniu mastu.

„Nejaugi vienos sanatorijos įrangos atnaujinimas Sveikatos apsaugos ministerijai yra reikšmingesnis nacionalinės svarbos prioritetas, nei savižudybių prevencijos projektai?“, – retoriškai klausia prof. Danutė Gailienė, pastebėdama, kad tiek VU, tiek LTPPTA projektai ministerijos valdininkų buvo įvertinti kaip „vidutiniškai reikšmingi“.

Specialistai išreiškė viltį, kad naujasis sveikatos ministras ir jo komanda turės kitokį požiūrį į prioritetus sveikatos apsaugos srityje ir skirs pakankamai dėmesio psichikos sveikatos problemų sprendimui bei savižudybių prevencijai.

Daugiau informacijos:

Prof. habil. dr. Danutė Gailienė
Vilniaus Universiteto Klinikinės ir organizacinės psichologijos katedros vedėja
Mob.tel.: 8 685 20004
El.paštas: danugail@takas.lt

Dr. Paulius Skruibis
Lietuvos telefoninių psichologinės pagalbos tarnybų asociacijos prezidentas
Mob. tel.: 8 686 36979
El.paštas: paulius@jppc.lt

